

KLIIAMINISTER
MÄÄRUS

**Elamute liitumise kaugküttevõrkudega või tahkel kütusel
põhineva kütteseadme uuendamise toetuse andmise
tingimused ja kord perioodil 2021–2027**

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ÜSS) § 10 lõike 2 alusel ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi ühendmäärus) § 41 lõikega 1.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega reguleeritakse toetuse andmise tingimusi „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“, erieesmärgi nr 1 „Energiatõhususe edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine“ meetme 21.2.1.4 „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“ sekkumises elamute liitumiseks kaugküttevõrkudega või tahkel kütusel põhineva kütteseadme uuendamiseks.

(2) Toetust eraldatakse Eesti riigi aastate 2023–2026 eelarvestrateegia programmi „Keskkonnakaitse ja -kasutus“ meetme „Kliimaeesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“ tegevuse „Õhukvaliteedi parendamine“ tulemuste saavutamiseks.

§ 2. Terminid

(1) Elamu käesoleva määruse tähenduses on ühe või mitme perekonna elamiseks ettenähtud hoone, mille peamiseks kasutusotstarbeks ehitisregistris on määratud üksikelamu, ridaelamu või kaksikelamu autonoomse küttesüsteemiga sektsioon, kahe korteriga elamu või ridaelamu.

(2) Olemasolev tahkel kütusel põhinev lokaalne kütteseade on käesolevas määruses elamu kütmiseks kasutatav ahi või katel, mille kütuseliigiks on ehitisregistris märgitud tahkekütus.

(3) Toetatav tahkel kütusel põhinev lokaalne kütteseade on käesolevas määruses elamu kütmiseks kasutatav ahi, pelleti- või halupuidu katel.

(4) Ahi käesoleva määruse tähenduses on nii kaminahi, moodulahi kui ka pottsepa ehitatud või paigaldatud ahi, millel on soojussalvestuse võimalus.

(5) Taastuvenergiaallikal põhinev kütteseade on käesoleva määruse tähenduses õhk-vesi soojuspump või maasoojuspump.

(6) Kütteseadme uuendamine on olemasoleva tahkel kütusel põhineva kütteseadme käesolevas määruses nimetatud standardite ja energiatõhususklassi kohane ümberehitamine või

olemasoleva tahkel kütusel põhineva kütteseadme eemaldamine ja selle asemele uue tahkel kütusel põhineva kütteseadme paigaldamine või ehitamine või taastuenergiaallikat kasutava kütteseadme paigaldamine.

§ 3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on parandada tiheasustuspriirkondade õhukvaliteeti, asendades tahkel kütusel põhineva kütteseadme taastuenergiaallikat kasutava kütteseadmega või kaugküttega, uuendada olemasolevat tahkel kütusel põhinevat kütteseadet (edaspidi *küttesead*), mille tulemusena paraneb elamu küttesüsteemi tuleohutus ning energiaefektiivsus.

(2) Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja panustavad Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ (edaspidi *strateegia „Eesti 2035“*) aluspõhimõtete hoidmisesse

(3) Lõikes 2 nimetatud strateegia aluspõhimõtete hoidmist ja sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ saavutamisele kaasa aitamist tasakaalustatud regionaalset arengut ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel hinnatakse toetuse andmisel näitajatega „elukeskkonnaga rahul või pigem rahul olevate elanike osatähtsus“ ja „keskkonnatrendide indeks“.

(4) Toetuse abil ellu viidud projekt peab panustama rakenduskava väljundnäitajasse, milleks on paranenud küttesüsteemiga elamud.

(5) Meede panustab kliimamuutuste leevendamisse, vähendades seeläbi kasvuhoonegaaside heidet.

§ 4. Rakendusüksus ja rakendusasutus

(1) Rakendusüksus on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

(2) Rakendusasutus on Keskkonnaministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 5. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse projektile, mille tegevus panustab §-s 3 nimetatud eesmärgi ja rakenduskava väljundnäitaja saavutamisse.

(2) Toetust antakse küttesüsteemi vahetamiseks ja uuendamiseks.

(3) Toetuse andmisel on toetatavateks tegevusteks:

- 1) õhk-vesi soojustpumba soetamine koos paigaldusega;
- 2) maasoojustpumba soetamine koos paigaldusega;
- 3) pelleti- või halupuidu katla soetamine koos paigaldamisega;
- 4) kütteseadme uuendamisel ahju soetamine koos paigaldamisega ja ahju ehitamine;
- 5) radiaatorite, sealhulgas torustiku ja armatuuri soetamine koos paigaldamisega uue kütteseadme paigaldamisel;
- 6) põrandakütte soetamine ja paigaldamine uue kütteseadme paigaldamisel;

7) moodulkorstna soetamine ja paigaldus või uue korstnasüsteemi ehitus või olemasoleva korstnasüsteemi renoveerimine koos korstnahülsi paigaldusega tahkekütuse katla, moodulahju, kaminahju ja käsitööna valminud ahju ehitamisel.

(4) Toetatakse kaugküttevõrguga liitumiseks vajaliku torustiku ja kaevetööde tegemist soojusvõrguni ning soojussõlme rajamist ja liitumistasusid.

(5) Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43, edaspidi taksonoomiamäärus), artiklist 17 ega kahjusta oluliselt artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärke.

§ 6. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-ga 15 ja käesolevas määruses sätestatud tingimustega ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on § 5 kohase tegevuse elluviimiseks ja § 3 kohase tulemuse saavutamiseks vajalikud kulud vastavalt §-s 8 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud kulude puhul on käibemaks abikõlblik.

(4) Kaugküttevõrguga liitumisega seotud kuluna on abikõlblikud kaevetööd, torustiku rajamine, kaugkütte trassiga ühendamise ning liitumistasud vastavalt § 8 lõikes 2 toodule ja taotluse rahuldamise otsuses kehtestatud.

(5) Kõik kulud peavad olema põhjendatud, projektiga vahetult seotud ning nõuetekohaselt dokumenteeritud.

(6) Kulusid tõendatakse ja hüvitatakse ainult §-s 8 toodud fikseeritud hindade alusel kas ühikuhinnana või kindlasummalise maksena. Tegelike kulude alusel väljamakseid ei tehta.

(7) Kõik toetuse saamise aluseks olevad tegevused peavad olema kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Projekteeija ja ehitaja peab olema ettevõtja, kes vastab ehitusseadustiku §-des 21–25 toodud nõuetele.

(8) Toetuse saamiseks peab taotleja elamu olema ehitatud õiguslikul alusel ning kasutusele võetud enne 2010. aasta 1. jaanuari. Elamu või selle osa soojusvarustuse liigina peab ehtisregistrisse olema märgitud lokaal- või kohtküte ja energiaallikaliigina tahke kütus. Ehtisregistrisse peab olema märgitud ehitise esmase kasutuselevõtmise aasta. Toetuse saamiseks peab ridaelamu sektsioonil olema autonoomne küttesüsteem või peavad toetust taotlema ridaelamu kaasomanikud ühiselt.

(9) Toetuse saamiseks peab taotleja elamu asuma ühes järgmistest tiheasustuspiirkondadest:

- 1) Tallinnas lõikes 10 nimetatud linnaosas;
- 2) Tartu;
- 3) Viljandi;
- 4) Pärnu;
- 5) Rakvere;

- 6) Kuressaare;
- 7) Valga;
- 8) Keila;
- 9) Võru;
- 10) Türi;
- 11) Jõhvi;
- 12) Saue;
- 13) Paide;
- 14) Tapa;
- 15) Jõgeva;
- 16) Kärkla;
- 17) Põltsamaa;
- 18) Elva;
- 19) Haapsalu;
- 20) Kiviõli;
- 21) Otepää;
- 22) Tõrva;
- 23) Karksi-Nuia;
- 24) Kilingi-Nõmme;
- 25) Sillamäe.

(10) Toetuse saamiseks Tallinnas peab taotleja elamu asuma ühes järgmistest linnaosadest:

- 1) Pirita;
- 2) Nõmme;
- 3) Kesklinn;
- 4) Kristiine;
- 5) Põhja-Tallinn.

(11) Soojuspumba paigaldamisel peab soojuspumba tootemärgisekohane kütmise sesoonne energiatõhususklass olema vähemalt A++.

(12) Paigaldatava tsentraalse küttesüsteemi puhul peab süsteem olema ruumides reguleeritav, radiaatoritele ning elu- ja magamistubade põrandakütte kontuuridele tuleb paigaldada termostaadid.

(13) Tahkel kütusel põhineva kütteseadme ehitamisel või vahetamisel peab uue katla või kütteseadme energiatõhususklass olema vähemalt A+ ning vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (edaspidi *ökodisaini direktiiv*), nõuetele.

(14) Tahkel kütusel põhinev küttesüsteem koos korstnasüsteemiga peab vastama tuleohutuse standardile EVS 812-3:2018.

(15) Käsitööna valminud ahjud peavad olema ehitatud vastavat kutsetunnistust omava pottsepa poolt ning vastama standardi EVS-EN-15544 nõuetele.

(16) Kui toetust taotletakse § 5 lõike 1 punktides 1–3 ning punktis 7 nimetatud tegevustele, tuleb olemasolev tahkel kütusel põhinev kütteseadme lõplikult eemaldada või uuendada, välja arvatud juhul, kui muud õigusaktid seda keelavad.

(17) Kui elamus on enam kui üks tahkel kütusel põhinev lokaalne kütteseadme, kohaldub käesoleva paragrahvi lõikes 16 toodud nõue vaid ühele kütteseadmele.

(18) Kütteseadme soetamisel peab müüja tagama vähemalt kahe aasta pikkuse tootjagarantii kõigile komponentidele ja paigaldamisel peab paigaldaja tagama vähemalt kahe aasta pikkuse garantii paigaldamistöödele. Kui tegemist on väljaspool Euroopa majanduspiirkonda asuva tootja toodetud seadmega, peab sellel olema CE sertifikaat ja vähemalt kaheaastane tootjagarantii.

(19) Lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud abikõlbmatutele kuludele on määruse raames abikõlbmatud järgmised kulud:

- 1) elektri- ja nõrkvoolusüsteemi töödega kulu, välja arvatud toetatavate tegevustega otseselt seotud elektri- ja nõrkvoolusüsteemiga seotud kulu;
- 2) vee- ja kanalisatsioonisüsteemi tööde kulu, sh majasisese soojaveetorustiku paigaldus;
- 3) kinnistu piirete, parkimiskohtade, välisvalgustuse ja haljastusega, välja arvatud soojuspumba maakollektori paigaldamisega kaasneva pinnase taastamine, seotud kulu;
- 4) põrandakütte, radiaatorite ja korstna paigaldamisega seotud siseviimistluse kulu;
- 5) projektiga otseselt mitteseotud või vääralt arvestatud kulud.

(20) Toetust ei anta tegevustele, millega on alustatud enne taotluse esitamist.

(21) Toetust antakse ainult investeeringutele, mis ei hõlma fossiilkütuseid.

§ 7. Toetatavate tegevuste abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäevast ja lõppeb hiljemalt 12 kuu möödumisel taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates, kuid mitte hiljem kui 31.12.2029.

(2) Rakendusüksusel on õigus projekti abikõlblikkuse perioodi pikendada kaks korda kokku kuni 12 kuu võrra põhjendatud juhul taotleja kirjaliku avalduse alusel, tingimusel, et ei ületata lõikes 1 nimetatud lõpptähtaega.

§ 8. Toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Toetuse osakaal on tiheasustuspiirkondades lihtsustatud kuluhüvitamise viisist standardiseeritud ühikuhinna kogumaksumuse hinnaastmestiku alusel.

Toetuse määrad on järgmised:

Tiheasustusala	Toetuse määr, %
Ida-Virumaa: Jõhvi, Kiviõli, Sillamäe Jõgevamaa: Jõgeva, Põltsamaa Valgamaa: Valga, Otepää, Tõrva	70
Ülejäänud piirkonnad: Tallinnas: Pirita, Nõmme, Kesklinn, Kristiine, Põhja-Tallinn Tartu Viljandi Rakvere Kuressaare Keila Võru Türi Saue Paide Tapa	50

Kärdla Elva Haapsalu Karksi-Nuia Kilingi-Nõmme Pärnu	
---	--

(2) Ühikuhinna kogumaksumused on:

- 1) õhk-vesi soojuspumba soetamisel ja paigaldamisel 9600 eurot elamu kohta;
- 2) maasoojuspumba soetamisel ja paigaldamisel 14 100 eurot elamu kohta;
- 3) pelleti- või halupuidu katla soetamisel ja paigaldamisel 8900 eurot elamu kohta;
- 4) ahju soetamisel, paigaldamisel või ehitamisel 6400 eurot elamu kohta;
- 5) radiaatori soetamisel ja paigaldamisel 640 eurot radiaatori kohta;
- 6) põrandakütte ehitamisel ja paigaldamisel 30 eurot rajatava põrandakütte ruutmeetri kohta;
- 7) moodulkorstna soetamisel ja paigaldamisel on toetussumma 250 eurot meetri kohta ja renoveerimiseks korstnahülssi soetamisel ja paigaldamisel 100 eurot meetri kohta.

(3) Toetuse osakaal kindlasummalise maksena:

- 1) kaugküttega liitumise puhul on toetussumma elamu kohta sama, mis kaugküttega liitumise, torustiku ja soojussõlme rajamisega seotud kulude kogumaksumuse eelarve, mis määratakse toetuse eraldamise otsusega, arvestades lõikes 1 määratud toetuse osakaalu;
- 2) projekti kogumaksumus võib olla kuni 200 000 eurot.

(4) Toetuse maksimaalne suurus on 10 000 eurot elamu kohta.

3. peatükk **Nõuded taotlejale ja taotlusele**

§ 9. Nõuded taotlejale

(1) Toetuse taotleja peab lisaks ühendmääruse §-s 3 nimetatule vastama järgmistele nõuetele:

- 1) toetuse taotleja peab olema füüsiline isik, kes on elamu omanik või kelle kasuks on seatud hoonestusõigus või korterihoonestusõigus;
- 2) ühises omandis oleva kinnisasja, korteriomandi, hoonestusõiguse või korterihoonestusõiguse puhul peab taotleja olema üks füüsilisest isikust ühistest omanikest, keda on volitanud esindama kõik teised füüsilistest isikutest ühised omanikud.

(2) Kui elamu on füüsilise ja juriidilise isiku kaasomandis, saab füüsilisest isikust omanik taotleda toetust vastavalt talle kuuluvale proportsionaalsele osale kinnisasjast.

(3) Lõikes 1 nimetatud volitust ei nõuta rida- ja kaksikelamu puhul, kui taotletava toetuse objektiks olev tehnosüsteem on taotleja ainukasutuses.

(4) Taotlust ei või esitada taotleja, kes on eelneva viie aasta jooksul rikkunud rakendusüksusega sõlmitud lepingu tingimusi või rakendusüksuse antud haldusaktist tulenevaid kohustusi, misjärel on tehtud vähemalt toetuse osalise tagasinõudmise otsus.

§ 10. Taotleja kohustused

Toetuse taotleja on kohustatud täitma ühendmääruse §-s 2 sätestatud nõuetele lisaks:

- 1) teisi õigusaktides sätestatud kohustusi: võimaldama paikvaatluse tegemist ning esitada rakendusüksusele informatsiooni, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist või taotluse rahuldamise otsuse alusel tehtavaid väljamakseid;
- 2) kinnitama, et meetme raames toetust saanud tegevused ei põhjusta olulist kahju keskkonnan- ja kliimaeesmärkidele, ning järgima keskkonnavalaste õigusaktide nõudeid, mis on toodud käesoleva määruse §-s 6.

§ 11. Nõuded taotlusele

- (1) Taotlus peab lisaks ühendmääruse § 4 lõikes 1 sätestatule vastama järgmisele nõudele:
 - 1) taotletava toetuse suurus ja selle osakaal abikõlblikest kuludest ei ületa §-s 8 sätestatud toetuse määra.
- (2) Taotlus peab sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõikes 2 nimetatud kinnitustele järgmiseid andmeid ja dokumente:
 - 1) üldandmed taotleja kohta;
 - 2) andmed elamu kohta, milles teostatavateks tegevusteks toetust taotletakse;
 - 3) projekti eesmärgi ja kavandatavate toetatavate tegevuste kirjeldus ning kaugküttega liitumise puhul eelarveprojekt;
 - 4) elamu kütteseadme paigaldamise projekteerimise maksumus koos määruse § 8 kohase abikõlblike kulude liigendusega ja andmed projekteerimise teostaja kohta;
 - 5) taotleja kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta;
 - 6) käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud taotluse lisadokumendid.
- (3) Taotluse lisadokumendid on:
 - 1) volikiri, kui esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
 - 2) olemasolul ehitusseadustiku kohane ehitusprojekt või tehniline kirjeldus;
 - 3) kaugkütteettevõtja väljastatud liitumispakkumine;
 - 4) asjakohasel juhul eelarveprojekt rakendusüksuse poolt ettenähtud vormil.

4. peatükk Toetuse taotlemine

§ 12. Taotlusvooru avamine

- (1) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab rakendusasutus, kes edastab vastava teabe rakendusüksusele.
- (2) Taotlusvooru avamise tähtpäevast ja taotlusvooru eelarvest teavitab rakendusüksus avalikkust ja sihtrühmasid oma kodulehel ja üleriigilise levikuga päevalehes vähemalt kümme tööpäeva enne taotluste vastuvõtu algust. Kui esitatud taotluste maht ületab toetuse eelarve, peatab rakendusüksus viivitamatult taotluste vastuvõtmise ja teatab peatamisest oma kodulehel.

§ 13. Toetuse taotlemise tähtaeg ja taotluse esitamise viis

- (1) Taotlemine toimub jooksvalt toetuse taotlusvooru eelarve ammendumiseni.
- (2) Taotlus esitatakse rakendusüksusele taotleja või volitatud isiku poolt e-toetuse keskkonna kaudu digitaalselt allkirjastatuna. Taotlusi ei võeta vastu enne taotluste vastuvõtmise alguskuupäeva.
- (3) Kui e-toetuse keskkonnas esineb tõrkeid, rakendub taotluse esitamise tähtpäevale ühendmääruse § 5 lõige 2.

5. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 14. Taotluse esitamine ja toimingud taotlusega

(1) Taotlus toetuse saamiseks esitatakse e-toetuse keskkonna kaudu määruse §-s 11 sätestatud tingimuste kohaselt.

(2) Taotluse vastuvõtmisel kohaldatakse ühendmääruse § 5.

(3) Rakendusüksus teostab taotleja ja esitatud taotluse suhtes järgmisi toiminguid:

- 1) taotluse registreerimine;
- 2) taotluse läbivaatamine;
- 3) selgituste ja lisateabe küsimine;
- 4) taotluse täiendus- ja muudatusettepanekute tegemine;
- 5) taotluse ja taotleja nõuetele vastavaks või mittevastavaks tunnistamine;
- 6) taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine.

(4) Taotlusi vaadatakse läbi nende esitamise järjekorras.

(5) Taotluse läbivaatamise käigus kontrollitakse taotluse ja selle lisadokumentide ning taotleja vastavust määruse nõuetele ja taotletava toetuse kulude abikõlblikkust.

(6) Rakendusüksus võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses ja selle lisades esitatud andmete kohta või taotluse täiendamist või muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge või selles esineb puudusi, näidates ühtlasi, millised puudused vajavad kõrvaldamist. Taotlejale antakse puuduste kõrvaldamiseks aega kuni kümme tööpäeva vastavasisulise teate väljastamisest arvates. Taotluse menetlustähtaja kulgemine peatub kuni puuduste kõrvaldamiseni.

(7) Taotlus ja taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks juhul, kui on täidetud kõik määruses taotlusele ja taotlejale esitatud nõuded.

(8) Taotlust ei tunnistata nõuetele vastavaks, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotlus ei vasta taotlusele esitatavatele nõuetele ning eelnimetatud puudust ei ole võimalik lõike 7 alusel määratud tähtaja jooksul kõrvaldada;
- 2) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab õigusvastaselt taotluse menetlemist;
- 3) taotleja ei võimalda kontrollida taotluse nõuetele vastavust;
- 4) taotleja ei ole lõike 6 alusel määratud tähtaja jooksul taotluses esinevaid puudusi kõrvaldanud.

(9) Taotleja või taotluse nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud toimingute tähtaeg on kuni 30 tööpäeva taotluse esitamisest rakendusüksusele. Taotluse menetlemise aega võib rakendusüksus põhjendatud juhtudel pikendada.

§ 15. Projektide valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Projekt kuulub rahastamisele ja toetuse taotlus rahuldamisele osaliselt või täielikult, kui on täidetud kõik käesolevas määruses taotlejale ja taotlusele esitatud nõuded ning taotluses kirjeldatud projekt vastab ettenähtud valikukriteeriumitele.

(2) Projekti rahastamise otsustamisel lähtub rakendusüksus järgmistest valikukriteeriumitest:

1) projekti kooskõla keskkonnavaldkonna arengukava (KEVAD) välisõhukaitse ja kiirgusohutuse tegevussuuna tagamiseks õhusaasteainete heitkoguste vähendamise riikliku programmiga aastateks 2020–2030, mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava erieesmärgile ja toetusmeetme eesmärkide saavutamisele;

2) projekti põhjendatus;

3) projekti kuluefektiivsus;

4) taotleja suutlikkus projekti ellu viia;

5) projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtte ja sihiga „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ kliima ja keskkonna valdkonnas.

(3) Rakendusüksus rahastab projekti üksnes juhul, kui see vastab kõigile lõikes 2 nimetatud valikukriteeriumitele.

(4) Toetuse taotlusi rahastatakse nende esitamise järjekorras. Rakendusüksus rahuldab käesolevale paragrahvile vastavad toetuse taotlused osaliselt või täielikult nende esitamise järjekorras kuni taotluste rahastamiseks ettenähtud eelarve ammendumiseni.

§ 16. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Taotleja ja taotluse määruse nõuetele vastavuse korral rahuldatakse taotlus otsusega kas osaliselt või täielikult ning see vastab ühendmääruse § 8 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotluse võib osaliselt rahuldada, kui esineb üks või mitu järgmist asjaolu:

1) taotluse rahaline maht ületab toetuste eelarve vaba jäägi;

2) toetust taotletakse osaliselt kuludele, mis ei ole abikõlblikud.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses täpsustatakse toetuse saaja õigusi ja kohustusi, kehtestatakse tingimused ja märgitakse lisaks ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatule:

1) projekti elluviimise tingimused, sealhulgas tähtaeg projekti elluviimisega alustamiseks;

2) toetuse maksmise tingimused ja eeldatav ajakava;

3) kestvuse nõude periood ja sellega seotud kohustused;

4) kindlasummaliste maksete puhul nende suurused, maksete aluseks olevad tulemused ja tõendamise alused;

5) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;

6) projekti kooskõla keskkonnavaldkonna arengukava (KEVAD) välisõhukaitse ja kiirgusohutuse tegevussuuna tagamiseks õhusaasteainete heitkoguste vähendamise riikliku programmiga aastateks 2020–2030, mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava eesmärgile ja toetusmeetme eesmärkide saavutamisele.

(4) Rakendusüksus toimetab taotluse rahuldamise otsuse toetuse saajale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonnas.

§ 17. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

(2) Menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab meetme taotluste rahastamise eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatu kohaselt osaliselt rahuldada, tehakse ühendmääruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(3) Rakendusüksusel on õigus teha taotlejale ettepanek taotlust muuta, kui see ei vasta ühendmääruse § 9 lõikele 1. Taotleja mittenõustumisel taotluse muutmise ettepanekuga teeb rakendusüksustaotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotluse esitaja;
- 4) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 5) otsuse vaidlustamise alused ja tähtaeg.

(5) Taotluse rahuldamata jätmise otsus edastatakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 18. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse osaline rahuldamine on lubatud üksnes põhjendatud juhul ja tingimusel, et toetuse andmise eesmärk on saavutatav ka taotluse osalisel rahuldamisel. Taotluse osalisel rahuldamisel võib taotleja nõusolekul toetussummat vähendada. Kui taotleja ei ole toetussumma muutmisega nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(2) Taotluse võib osaliselt rahuldada ühendmääruse § 9 lõike 1 kohaselt.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatu kohaselt.

(4) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse alusel ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetusega seotud maksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse poolt tingimuse saabumise või täitmise tuvastamist toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud juhul kui teavet on võimalik rakendusüksusel tuvastada infosüsteemist või andmeallikast.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 19. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Toetuse saaja on kohustatud taotlema rakendusüksuselt taotluse rahuldamise otsuse muutmist järgmistel juhtudel:

- 1) soovitakse pikendada tegevuste abikõlblikkuse perioodi käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatu kohaselt;
- 2) toetuse taotlejal ei ole võimalik jätkata toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel.

(3) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest juhul, kui soovitatav muudatus mõjutab oluliselt toetuse andmise eesmärgile vastavat oodatavat tulemust.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise taotluse saamist.

§ 20. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks ühendmääruse § 14 või § 37 lõike 7 alusel.

(2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus tagastada vastavalt lõikes 1 nimetatud otsuses toodule.

7. peatükk

Toetuse saaja õigused ja kohustused

§ 21. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja selgitusi, mis on seotud määruses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

(2) Toetuse saaja peab täitma ühendmääruse §-s 10 nimetatud kohustusi ja muuhulgas:

- 1) tagab projekti elluviimiseks vajalike õigusaktides ette nähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 2) võimaldab rakendusüksuse volitatud isikul teha paikvaatlust toetatud tööde teostamise kontrollimiseks;
- 3) tagab, et projekti elluviimise tulemusena toetuse objektiks olevat elamut kasutatakse elamuna vähemalt viie aasta jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuses nimetatud projekti abikõlblikkuse tähtaja lõppu;
- 4) tagab, et viie aasta jooksul toetuse väljamaksmisest arvates ei kasutata elamut tulu teenimise eesmärgil.

8. peatükk

Aruannete esitamine

§ 22. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta aruande vähemalt üks kord e-toetuse keskkonna kaudu. Rakendusüksus täpsustab taotluse rahuldamise otsuses aruannete esitamise tähtaegu ja sagedust.

(2) Projekti lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) projekti aruandlusperiood (kumulatiivne);
- 2) andmed projekti elluviimise kohta (teostatud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamine);
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 4) fotod teavituspõhiste täitmise kontrollimiseks Vabariigi Valitsuse määruse 12.05.2022 nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ kohaselt;
- 5) kütteseadme uuendamisel kinnitus endise seadme eemaldamise kohta.

(3) Lõpparuandes esitab toetuse saaja info, kuidas panustati toetatud tegevustega strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtetele ja sihtidesse.

9. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

§ 23. Toetuse maksmise tingimused

(1) Toetust makstakse § 5 lõike 1 tegevustele ühendmääruse § 28 lõigete 1 ja 2 alusel määruks ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustel.

(2) Maksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse §-des 24–26 nimetatud ning määruks ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustavatest tingimustest ja korrast.

(3) Toetuse saaja esitab makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu.

(4) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele toetuse väljamaksetaotluse, millele on lisatud järgmised dokumendid:

- 1) tööde teostamiseks sõlmitud leping ning üleandmise-vastuvõtmise akt;
- 2) tahkekütusel töötava kütteseadme pass;
- 3) väljaspool Euroopa majanduspiirkonda asuva tootja toodetud kütteseadme paigaldamisel seadme CE sertifikaat, vähemalt kaheaastane tootjagarantii seadmele ja vähemalt kaheaastane garantii seadme paigaldamistöödele;
- 4) fotod toetatud tegevustest;
- 5) ahju rekonstrueerimisel pottsepa kutsetunnistuse number;
- 6) kaugküttega liitumisel kaugkütteettevõtjaga liitumist tõendav ostu-müügileping;
- 7) dokumendid, mille esitamise nõue on välja toodud taotluse rahuldamise otsuses.

§ 24. Makse menetlemise peatamine

Rakendusüksus võib peatada toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide menetlemise osaliselt või täielikult ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

10. peatükk

Finantskorrektsioonid ja vaided

§ 25. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse ÜSSi §-des 28–30 ning ühendmääruse §-des 34–38 sätestatu kohaselt.

§ 26. Vaide esitamine

(1) Rakendusüksuse toimingut või otsust peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele ÜSSi § 31 kohaselt. Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(2) Auditi aruande alusel tehtud otsust peale võib esitada vaide rakendusüksusele ÜSSi § 31 kohaselt.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristen Michal

Kliimaminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Meelis Münt

Kantsler